

Sygn. akt III A Ua 261/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisława Kubica
Sędziowie:	SSA Barbara Pauter SSA Barbara Staśkiewicz (spr.)
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek apelacji J. R.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 21 grudnia 2011 r. sygn. akt V U 1685/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu oddalił odwołanie wnioskodawcy J. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 20 lipca 2011 r. odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca, urodzony (...), w dniu 31 marca 2011 r. złożył wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie jest członkiem OFE, na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał 30 lat 5 miesięcy i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W okresie od dnia 1 września 1977 r. do dnia 28 lutego 1981 r. wnioskodawca pracował ze Z. S. w Spółdzielni Pracy (...) w P. na stanowisku montera instalatora wod.-kan. i c.o. - spawacza. W tej spółdzielni wnioskodawca zajmował się wykonywaniem instalacji centralnego ogrzewania, głównie pracował w domach prywatnych. Wykonywał prace

zazwyczaj w ekipie 2-3 osobowej. Wnioskodawca wykonywał wszystkie prace spawalnicze. Po założeniu instalacji przeprowadzało się tzw. rozruch, sprawdzano czy instalacja działa prawidłowo, cały rozruch trwał około pół dnia.

W świadectwie pracy z dnia 27 lutego 1981 r. wskazano, iż wnioskodawca pracował na stanowisku monter instalatora wod.-kan. c.o. i spawacza.

W świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 12 sierpnia 1998 r. wskazano, iż w okresie od dnia 1 września 1977 r. do dnia 28 lutego 1981 r. wykonywał pracę montera instalatora wod.-kan. i c.o. - spawacza, na stanowisku spawacza.

W okresie od dnia 20 października 1986 r. do dnia 31 grudnia 1993 r. i od dnia 2 stycznia 1995 r. do dnia 31 lipca 1996 r. wnioskodawca pracował w (...) J. S. w T. na stanowisku montera-spawacza. Zajmował się tam spawaniem węzłów cieplnych. Firma zajmowała się przeciąganiem od głównego kanału ciepłowniczego kanału ciepłowniczego do budynku. Montował kotły różnego rodzaju, na różne paliwo. W świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 marca 2011 r. wskazano, że w okresie od dnia 20 października 1986 r. do dnia 31 grudnia 1993 r. i od dnia 2 stycznia 1995 r. do dnia 31 lipca 1996 r. pracował jako monter-spawacz.

W okresie od dnia 3 stycznia 1994 r. do dnia 31 grudnia 1994 r. wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowym (...) na stanowisku montera-spawacza. W świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 marca 2011 r. wskazano, iż w w/w okresie pracował jako monter-spawacz.

W okresie od dnia 2 grudnia 1982 r. do dnia 30 grudnia 1985 r. wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie (...) w O. w charakterze montera instalacji grzewczych. Wnioskodawca wykonywał instalacje centralnego ogrzewania w budownictwie mieszkaniowym. Przedsiębiorstwo wykonywało prace na obiektach instalacje wody, gazu, c.o. Praca wnioskodawcy polegała na wykonywaniu w budynkach mieszkalnych tych instalacji. Wnioskodawca pracował jako monter-spawacz. Około 2/3 dniówki roboczej zajmowały mu prace spawalnicze, a w pozostałym czasie wykonywał prace przygotowawcze, to jest montaż grzejników na ścianie, montaż rurociągów, przygotowanie sprzętu. W świadectwie pracy z dnia 29 stycznia 1986 r. oraz w umowie o pracę z dnia 2 grudnia 1982 r. wskazano, że w w/w okresie pracował jako monter instalacji grzewczych.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy jest nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy wskazał, że odnośnie okresu pracy wnioskodawcy od dnia 2 grudnia 1982 r. do dnia 30 grudnia 1985 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O., to dokumenty pracownicze oraz zeznania świadków J. B. i T. L. świadczą, iż podczas tego zatrudnienia oprócz prac spawalniczych wykonywał również inne prace. Nie posiada świadectwa pracy w szczególnych warunkach za ten okres, a ze świadectwa pracy wynika, że pracował jako monter instalacji grzewczych. Wobec powyższego Sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawca nie pracował stale i w pełnym wymiarze jako spawacz i okres ten nie podlega uwzględnieniu.

Sąd Okręgowy również okres pracy wnioskodawcy od dnia 1 września 1977 r. do dnia 28 lutego 1981 r. w Spółdzielni Pracy (...) w P. nie uwzględnił, gdyż w tym okresie nie wykonywał prac spawalniczych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sam wnioskodawca przyznał, że prace spawalnicze wykonywał przez 6,5-7 godzin. Nadto w tym okresie wykonywał głównie instalacje w budynkach jednorodzinnych, gdzie nie jest wymagane spawanie przez 8 godzin dziennie.

Odnośnie okresów pracy od dnia 20 października 1986 r. do dnia 31 grudnia 1993 r. i od dnia 2 stycznia 1995 r. do dnia 31 lipca 1996 r. w (...) J. S. oraz w Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowym (...), to świadectwa pracy w szczególnych warunkach wskazują, iż wnioskodawca wykonywał pracę jako monter-spawacz. Z jego wyjaśnień wynika, że pracował głównie jako spawacz, a prace monterskie wykonywał przez około pół godziny. W ocenie Sądu pierwszej instancji same zeznania wnioskodawcy w w/w zakresie, nie są wystarczające do przyjęcia, że pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz.

Ponadto Sąd pierwszej instancji stwierdził, że nawet przyjęcie, iż wnioskodawca w spornych okresach wykonywał prace w szczególnych warunkach, to okresy te są niewystarczające do spełnienia warunku 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Nie sposób bowiem zaliczyć jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O., za który nie przedstawił świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Szczególnie, że treść akt osobowych świadczy, iż pracował jako monter, a nie spawacz.

W świetle tych okoliczności Sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawca nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach i tym samym nie spełnia warunków do emerytury.

Powyższy wyrok zaskarżył wnioskodawca, podnosząc, że w całym okresie zatrudnienia wykonywał pracę spawacza. Uprawnienia spawacza uzyskał w 1974 r., do 1977 r. pracował jako pomocnik montera-spawacza i wykonywał prace przygotowawcze. Podczas zatrudnienia w Spółdzielni (...) pracował jako monter - spawacz i wykonywał instalacje domowe centralnego ogrzewania oraz gazowe, spawanie rur stalowych. W kolejnych zakładach także pracował jako spawacz i wskazał, że łącznie posiada 16 lat 4 miesiące i 11 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe wniosł o zmianę powyższego wyroku i przyznanie mu emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja J. R. jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 kpc, nie popełnił też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa. Sąd Apelacyjny podziela argumenty zawarte w uzasadnieniu Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, czyli 1 stycznia 1999 r., osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn (pkt. 1) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (pkt. 2). Z kolei po myśli ust. 2 tego przepisu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z kolei po myśli art. 32 w/w ustawy w związku z § 4 z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) ubezpieczonemu urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., będącym pracownikiem, o którym mowa w ust. 2-3, zatrudnionym w szczególnych warunkach, przysługuje emerytura, jeżeli osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz posiada 25-letni okres zatrudnienia, a w tym co najmniej 15 lat okresów pracy w warunkach szczególnych.

W sprawie bezspornym jest, że J. R. spełnia przesłanki dotyczące wieku, ogólnego stażu ubezpieczenia emerytalnego, nieprzystąpienia do OFE i rozwiązania stosunku pracy.

Natomiast sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy podczas zatrudnienia w okresach:

- od dnia 1 września 1977 r. do dnia 28 lutego 1981 r. w Spółdzielni Pracy (...) w P. na stanowisku montera instalatora wod.-kan. i c.o. - spawacza;

- od dnia 2 grudnia 1982 r. do dnia 30 grudnia 1985 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. na stanowisku monter instalacji grzewczych;
- od dnia 20 października 1986 r. do dnia 30 kwietnia 1991 r. i od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 1993 r. w (...) J. S. na stanowisku montera-spawacza;
- od dnia 3 stycznia 1994 r. do dnia 31 grudnia 1994 r. w Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowym (...) na stanowisku montera-spawacza;

wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasowym pracę w szczególnych warunkach.

Odnośnie okresu pracy w Spółdzielni (...) w P., to twierdzenia wnioskodawcy, iż w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasowym wykonywał pracę spawacza nie znajdują potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym w sprawie. Co prawda przedstawił za ten okres świadectwo pracy w szczególnych warunkach. Jednak należy zauważyć, że w świadectwie tym wskazano, że wnioskodawca wykonywał pracę montera instalatora wod.-kan. i c.o. - spawacza. Tymczasem praca montera instalatora wod.-kan. i c.o. nie jest pracą w szczególnych warunkach i tym samym wykonywanie jej przez wnioskodawcę nie pozwala przyjąć, że w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace spawalnicze. Zatem świadectwo to nie może zostać uznana za wystarczające do uwzględnienia w/w okresu do okresu prac w szczególnych warunkach. Nadto fakt wykonywania przez wnioskodawcę prac monterskich potwierdzają zeznania świadka Z. S., który wyraźnie zeznał, że w prowadzonej przez niego spółdzielni wnioskodawca pracował jako monter instalacji. Co prawda świadek ten zeznał również, że wnioskodawca praktycznie wykonywał jedynie pracę spawacza. Jednak przeczy temu charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w w/w spółdzielni. Spółdzielnia ta zajmowała się montażem instalacji centralnego ogrzewania w domach prywatnych, a z doświadczenia życiowego i zasad logiki wynika, że montaż tych instalacji nie wymaga spawania w wymiarze 8 godzin dziennie. Tym bardziej, że sam wnioskodawca zeznał, iż prace spawalnicze zajmowały mu około 6,5 - 7 godzin dziennie. Nadto należy podkreślić, że świadectwo pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem abstrakcyjnym i w związku z tym musi znajdować oparcie w dokumentacji pracowniczej, a w konsekwencji może być przez tę dokumentację weryfikowane. Tymczasem w sprawie brak jest akt osobowych z w/w spółdzielni. Nadto dokument w postaci karty wypadku w drodze z pracy z dnia 19 czerwca 1980 r. potwierdza, że wnioskodawca podczas zatrudnienia w spółdzielni wykonywał również prace monterskie. Sąd Apelacyjny nie kwestionuje tego, iż wnioskodawca w w/w okresie wykonywał pracę spawacza, a więc pracę w szczególnych warunkach. Jednak sam fakt wykonywania tej pracy nie jest wystarczający do uwzględnienia tego okresu do okresów pracy w szczególnych warunkach. Konieczne jest, bowiem wykonywanie takiej pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2 ust. 1 w/w rozporządzenia). Uzasadnione to jest tym, że praca ta przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Skoro więc wnioskodawca oprócz prac spawalniczych, wykonywał również prace monterskie, a więc prace nie zaliczone do prac w szczególnych warunkach, to należy uznać, że nie wykonywał w pełnym wymiarze czasowym pracy spawacza.

Zatem słusznie Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż wnioskodawca w w/w okresie nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze prac spawalniczych.

Jeżeli chodzi o okres pracy wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O., to przeciwko twierdzeniom wnioskodawcy, iż w tym okresie wykonywał pracę spawacza, świadczą akta osobowe, a w szczególności: umowa o pracę z dnia 2 grudnia 1982 r., świadectwo pracy z dnia 29 stycznia 1986 r. i karta wynagrodzeń. Z dokumentów tych jasno wynika, że wnioskodawca pracował jako monter instalacji grzewczych, a nie spawacz. Nadto zeznania świadków: T. L., przełożonego wnioskodawcy, oraz J. B., dodatkowo świadczą, iż wnioskodawca w w/w zakładzie wykonywał także pracę montera instalacji wodnej i grzewczej, a pracę spawacza świadczył w wymiarze 2/3 dniówki. Wnioskodawca nie przedstawił również świadectwa w szczególnych warunkach za ten okres, a zgodnie z § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach pracodawca stwierdzał na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie pracy w szczególnych warunkach. Skoro więc pracodawca, po zakończeniu stosunku pracy, nie wystawił wnioskodawcy stosownego świadectwa pracy, mimo ciążącego na nim obowiązku wynikającego

z w/w przepisu, to fakt ten dodatkowo potwierdza, iż praca wnioskodawcy na stanowisku montera instalacji, nie była pracą w szczególnych warunkach. W tych okolicznościach brak jest podstaw do uznania w/w okresu pracy wnioskodawcy za okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższych przyczyn również okresy pracy wnioskodawcy w: (...) i w Przedsiębiorstwie (...) nie podlegają uwzględnieniu do okresów pracy w szczególnych warunkach. Należy zauważyć, że dokumenty w postaci świadectw pracy wyraźnie świadczą, iż w w/w zakładach wnioskodawca wykonywał pracę montera-spawacza, co oznacza, że prac spawalniczych nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Co prawda za okresy pracy w (...) wnioskodawca przedstawił świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 marca 2011 r. Jednak również w tym świadectwie wskazano, iż wnioskodawca pracował jako monter-spawacz. Nadto brak jest akt osobowych z w/w okresie potwierdzających, iż w/w okresach wykonywał wyłącznie pracę spawacza. W tej sytuacji same zeznania wnioskodawcy, iż w pełnym wymiarze świadczył prace spawalnicze w w/w okresach, nie mogą zostać uznane za wystarczające do uwzględnienia ich za okresy pracy w szczególnych warunkach. Należy podkreślić, że reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 232 kpc) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje także zastosowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania od decyzji organów rentowych. Oznacza to, że w sprawie wnioskodawca winien był wykazać, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę spawacza, czego w ocenie Sądu Apelacyjnego nie uczynił. Należy podkreślić, że prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie może ono zostać tylko uprawdopodobnione, ale musi zostać wykazane w sposób niezbity i nie budzący jakichkolwiek wątpliwości.

Reasumując, należy stwierdzić, że wnioskodawca w spornych okresach oprócz prac spawalniczych wykonywał również prace monterskie, wobec czego nie ma podstaw do przyjęcia, iż pracę spawacza wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy i tym samym okresy te nie mogą zostać zaliczone do okresów pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił odwołanie wnioskodawcy jako bezzasadne.